

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvie Šiškeové a soudců Lukáše Pišvejce a Evy Šonkové v právní věci žalobce: **K. M.**, zast. JUDr. Pavlem Brachem, LL.M., advokátem se sídlem Klapálkova 3132/4, Praha 4, proti žalovaným: **1) Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, a **2) Městský úřad Benešov**, se sídlem Masarykovo náměstí 100, Benešov, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **M. B.**, proti rozhodnutí žalovaného 1) ze dne 14. 10. 2022, č. j. 122927/2022/KUSK, a usnesení žalovaného 2) ze dne 16. 11. 2022, č. j. MUBN/553730/2022/VÝST, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2024, č. j. 55 A 99/2022-114,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků ani osoba zúčastněná na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **s e v r a c í** zaplacený soudní poplatek ve výši 5 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce žalobce JUDr. Pavla Bracha, LL.M., advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal ke Krajskému soudu v Praze (dále „krajský soud“) žalobu proti rozhodnutí ze dne 14. 10. 2022, č. j. 122927/2022/KUSK (dále „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný 1) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí žalovaného 2) jako stavebního úřadu ze dne 23. 6. 2022, č. j. MUBN/298553/2022/VÝST (dále „prvostupňové rozhodnutí“). Dále se domáhal zrušení usnesení ze dne 16. 11. 2022, č. j. MUBN/553730/2022/VÝST (dále „usnesení ze dne 16. 11. 2022“), jímž žalovaný 2) zastavil řízení o odstranění stavby opěrné zdi na pozemku p. č. XA v katastrálním území Č. (dále „stavba“).

[2] Krajský soud rozsudkem označeným v záhlaví žalobu v části směřující proti usnesení ze dne 16. 11. 2022 odmítl jako nepřipustnou, neboť směřovala proti rozhodnutí správního

orgánu prvního stupně, vůči němuž žalobce nepodal opravný prostředek, a v části směřující proti napadenému rozhodnutí žalobu zamítl.

[3] Ve vztahu k napadenému rozhodnutí se krajský soud ztotožnil se závěry žalovaného 1) a žalobu zamítl. Uvedl, že stavební úřad nemohl rozhodovat o realizaci terénních úprav, neboť tak nebyl vymezen předmět řízení o vydání dodatečného povolení. Krajský soud neshledal důvodným ani tvrzení žalobce o nezákonnosti napadeného rozhodnutí z důvodu, že jeho výroková část neobsahuje rozhodnutí o námitkách. V tomto směru krajský soud uvedl, že výrok obsahuje pouze řešení otázky, která je předmětem řízení. Krajský soud následně podrobně shrnul obsah prvostupňového a napadeného rozhodnutí (zejména pokud se jedná o odůvodnění souladu stavby s územním plánem; otázku rozměrů stavby a jejího zasazení do pozemku) a neztotožnil se s žalobní námitkou nevypořádání odvolací argumentace. Podle krajského soudu dále není důvodná žalobní námitka nedostatečné vzdálenosti stavby od společné hranice. Skutečnost, že se stavba nachází cca 0,1 m od stávajícího oplocení, sama o sobě nevylučuje možnost jeho údržby, neboť ji lze provést jeho dočasnou demontáží či vstupem na sousední pozemek. Krajský soud se ztotožnil i se závěrem žalovaného o souladu stavby s územním plánem. Žalobce se mylí, pokud tvrdí, že stavba je nepřipustná proto, že územní plán zakazuje v dané lokalitě výstavbu objektů pro individuální rekreaci. Stavba, jež je opěrnou zdí, není pod tento zakázaný typ stavby podřaditelná.

II. Kasační stížnost

[4] Žalobce (stěžovatel) úvodem své kasační stížnosti shrnul dosavadní průběh správního řízení a řízení před krajským soudem. Dále formuloval celkem 102 „bodů“, jejichž obsahem jsou převážně úryvky textu. Jejich zdroj není v řadě případů možné jednoznačně identifikovat, ve zbytku se jedná o útržky odůvodnění napadeného rozhodnutí, žaloby, odůvodnění rozsudku krajského soudu, nejrůznějších listin majících původ ve správním řízení či zákonných ustanovení. Tento text je následně doplněn obsahově nesourodými komentáři stěžovatele. Lze z nich vysledovat jeho nesouhlas s posouzením náležitostí projektové dokumentace stavby provedeným krajským soudem, s pochybením správních orgánů, s tím, že výroky správních rozhodnutí neobsahují vypořádání jím uplatněných námitek, s nedostatečnou vzdáleností stavby od společné hranice, se statickými výpočty týkajícími se stavby či s nedostatečným rozsahem odůvodnění rozsudku krajského soudu a napadeného rozhodnutí (zejména ohledně posouzení souladu s územním plánem), která nereagují na všechna tvrzení stěžovatele. Následně stěžovatel vymezil místní a svahové poměry, v nichž se stavba nachází. Popsal historickou genezi výstavby vsakovací jímky a vzniku sousedského sporu s vlastníkem sousední nemovitosti panem Skálou ohledně terénních úprav, které soused provádí v rozporu se vzájemnou domluvou. Stěžovatel uzavřel, že od odůvodnění napadeného rozhodnutí očekával větší hloubku podrobněji reagující na jeho argumentaci.

[5] Žalovaný 1) a 2) ani osoba zúčastněná na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud (NSS) dospěl k závěru, že kasační stížnost je ve smyslu § 104 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nepřipustná. Podle

pokračování

tohoto ustanovení *kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.*

[7] Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční a uplatňuje se v něm i obecný princip *vigilantibus iura scripta sunt*, tj. právo náleží bdělým (rozsudek NSS ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004-37, č. 312/2004 Sb. NSS). Stěžovatel tak má mimo jiné povinnost označit rozsah, v jakém napadá rozhodnutí krajského soudu, a **srozumitelně** formulovat konkrétní skutkové a právní důvody tvrzené nezákonnosti (usnesení NSS ze dne 12. 5. 2023, č. j. 3 As 5/2023-51). Takovým rozsahem a důvody kasační stížnosti (s výjimkami uvedenými v § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) je NSS vázán.

[8] I když kasační stížnost obsahuje celkem 19 stran textu, nenalezl v ní NSS srozumitelnou polemiku se závěry krajského soudu, a tedy ani žádnou projednatelnou kasační námitku. Stěžovatel neuvádí konkrétně a srozumitelně, v čem by měly nesprávnost závěrů krajského soudu či vady řízení před krajským soudem spočívat.

[9] Pro bližší pochopení, jakým stylem je kasační stížnost koncipována, zde NSS doslovně (včetně případných překlepů a gramatických chyb) cituje některé části kasační stížnosti:

„Bod 57. ... "se správní orgány [žalovaný 1] na str. 4 napadeného rozhodnutí] zabývaly terénní úpravou z toho hlediska, zda svým rozsahem a povahou vyžaduje opatření stavebního úřadu. ad 57. Žaloba, str. 6, část III., Průběh, ... "Na fotografii, ze dne 28. 09. 2019, zeď (v místě trojmezí) podpírá do výšky > 1,7 m zeminu" ... Vznikla černá stavba, terénní úprava je vyšší než 1,5 m. (StavZ, § 160 (3), a související) [...]

Bod 65. ... "dojde k odstranění stávajícího oplocení, a to včetně ocelových sloupků" ... "vlastnictví stávajícího oplocení mezi pozemky p. č. XA a XB" ... ad 65. Odvolání, dne 14. 07. 2022, proti rozhodnutí, č. j. MUBN/298553/2022/VÝST, str. 7., ad 24), a bod ad 25) [...]

*Bod 68. ... "Vypořádal se s námitkami rozporu stavby s územním plánem." "pro funkční plochu ZCH nejsou stanoveny žádné limity pro oplocení." ad 68. Viz výše, od str. 7., bod ad 65., text: Pojem "do výšky" znamená" ... (a s tím související) Námitky, dne 12. 04. 2021, tři stránky. Statický posudek je nepřezkoumatelný. "Betonová stěna (výplň) je přerušována bočními stěnami na sebe navazujících tvárnic ztraceného bednění. Pro pevnost této stěny je rozhodující betonářská výztuž (její provedení - proti vytržení ze základů stavby, vyvazování) a betonáž" ... "Ve výpočtu jsem nenašel rezervu na zatížení, např. od záměrů, které nevyžadují opatření stavebního úřadu, na dopravu v klidu, stromy - nárazový vítr (sníh, přívalový déšť). Není započtena reakce od "zábradlí" (ohybový moment)." Pozn. Pozemek č. XA je nakloněn (výšková úroveň terénu klesá) od severozápadního rohu k jihovýchodnímu rohu. Takovou orientaci naklonění má i pozemek XB, který je výškově pod pozemkem XA, a má ve své ploše větší výškový rozdíl. Odvolání, dne 14. 07. 2022, str. 5., ad 17., "Přímo u lesa, ve funkční ploše zahrady a chatové osady, **umístit souseda proti jeho vůli pod zeď**, asi není v souladu s dobrými mravy." Podání, dne 11. 09. 2018, k MUBN, str. 2., Opěrnou zeď, soused staví těsně u podezdívky stávajících plotů. § 1020 Má-li pro to vlastník pozemku rozumný důvod, může požadovat, aby se soused zdržel zřizování stavby na sousedním pozemku v těsné blízkosti společné*

*hranice pozemků. - Takovou opěrnou zdí a terénní úpravou dojde ke změně prostředí, podstatně se změní vzhled. Svislá opěrná zeď, a terénní úprava sníží cenu naší nemovitosti. Terén by byl zvýšen nad úroveň podlahy prvního patra naší chaty. Pocitově vznikne průchod mezi opěrnou zdí a domem. Bude nepříjemné užívat tu část pozemku pod opěrnou zdí (být o patro níž, než osoba na sousedním pozemku). Může něco spadnout? Pozemek XB **není určen k užívání výhradně dospělými osobami**. Opěrná zeď (terénní úprava navýšením) zakryje kdo je/jde shora po pěšině za plotem (leknutí když se někdo náhle objeví u našeho pozemku). (a následující text)“*

[10] Kasační stížnost je psána útržkovitě, nesourodě a naprosto chaoticky. Tvoří ji též neprovázané odkazy na pasáže ze žaloby, napadeného rozhodnutí či rozsudku krajského soudu, nahodile doprovázené obecným nesouhlasem či polemikou s napadeným rozhodnutím. Měl-li by NSS v kasační stížnosti nalézt projednatelnou kasační námitku, musel by její text vyložit a „dopovědět“ ve prospěch stěžovatele. To však není úlohou soudu. Pokud by tak učinil, vykročil by ze své role nestranného arbitra sporu mezi stěžovatelem a žalovanými, postavil by se na stranu stěžovatele, a jeho nekvalitní a nesrozumitelnou argumentaci by *de facto* nahradil srozumitelnou argumentací vlastní. Takovým postupem by však porušil princip *rovnosti zbraní*, který se uplatní i v soudním řízení správním (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS).

[11] Kromě toho je patrné, že útržkovitá kasační argumentace se týká převážně posouzení skutkových otázek, jimž se podrobně věnoval krajský soud v napadeném rozsudku. Stěžovatel však nebyl schopen v kasační stížnosti srozumitelně uvést, jaký alternativní skutkový stav (oproti zjištění správních orgánů a probíranému krajským soudem) považuje ze svého hlediska za relevantní a v čem krajský soud pochybil, a to za situace, kdy krajský soud v napadeném rozsudku řádně vypořádal stěžovatelovy žalobní námitky.

[12] NSS neshledal důvod stěžovatele vyzývat podle § 109 odst. 1 s. ř. s. k odstranění výše uvedených vad. Podle usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS, slouží § 109 odst. 1 s. ř. s. k tomu, aby umožnil doplnění kasačních důvodů u těch kasačních stížností, které jsou podány jako blanketní, tj. které neobsahují vůbec žádnou argumentaci (ani pokus o ni).

[13] NSS závěrem dodává, že v řízení o kasační stížnosti musí být podle § 105 odst. 2 s. ř. s. stěžovatel zastoupen advokátem. Jednání právního profesionála má chránit jednak samotného stěžovatele, který se obrací na poslední instanci soustavy správního soudnictví, jednak má zajistit, aby NSS posuzoval pouze vážně míněná, kvalifikovaná a ne zjevně bezúspěšná podání (KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní: Komentář*. ASPI. Komentář k § 105 odst. 2) V posuzované věci advokát přijal od stěžovatele plnou moc, čímž byla splněna podmínka řízení o kasační stížnosti. Zastoupení stěžovatele v této věci však působí ryze formálně; zjevně nevyústilo v jakoukoli korekci či doplnění kasační stížnosti, kterou sepsal stěžovatel jako právní laik, ze strany advokáta. Bylo to přitom možné, protože, jak již bylo výše uvedeno, řízení o kasační stížnosti nebylo zkoncentrováno ve smyslu § 109 odst. 1 s. ř. s., neboť stěžovatel nebyl vyzván k odstranění vad kasační stížnosti podle § 106 odst. 3 s. ř. s. Bylo tak možné bez omezení jakoukoli lhůtou rozhojnit důvody, pro které byla kasační stížnost podána.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[14] NSS tedy odmítl kasační stížnost jako nepřipustnou ve smyslu § 104 odst. 4 ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) a § 120 s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. Byla-li kasační stížnost odmítnuta, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.

[16] NSS rozhodl o vrácení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti ve výši 5 000 Kč stěžovateli podle § 10 odst. 3 věty poslední zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Soudní poplatek bude v souladu s § 10a odst. 1 téhož zákona vrácen k rukám zástupce stěžovatele do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. srpna 2025

Sylva Šiškeová
předsedkyně senátu